

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Eiropas Sociālā fonda projekta „Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide”
Nr.9.1.4.3/16/I/001 pieredzes apmaiņas pasākums

Pensiju un pabalstu dienestā
(Landesamt für Gesundheit und Soziales - LAGeSo) Berlīnē

26. – 27.septembrī

Saskaņā ar Vācijas Sociālo kodeksu personas ar invaliditāti ir indivīdi, kuru fiziskās funkcijas, mentālās spējas vai psiholoģiskās veselības stāvoklis ilgāk kā sešus mēnešus atšķiras no tipiskajiem attiecīgā vecuma rādītājiem un kā rezultātā ir ierobežota personas līdzdalība sabiedrības dzīvē. Novirzi no „tipiskā stāvokļa”, salīdzina ar veselu personu, nosakot fiziskās attīstības individuālo rādītāju izvērtējumu procentu skalā. Par invaliditāti tie tiek definēti tad, ja ierobežo personas līdzdalību vienā vai vairākās dzīves jomās. Sešu mēnešu periods izslēdz pārejošu veselības problēmu definēšanu par invaliditāti. Personas invaliditāte tiek atzīta, ja izpildās visi definīcijā minētie kritēriji.

Novērtēšanu saskaņā ar vienotām vadlīnijām un invaliditātes statusa piešķiršanu veic Pensiju un pabalstu dienests (Landesamt für Gesundheit und Soziales - LAGeSo).

Vācijas un Latvijas delegācija

Prezentācijā tikām tuvāk iepazīstināti ar nodaļu darbu, kas risina ne tikai invaliditātes noteikšanu, bet arī veic ārstniecības personu uzraudzību, pārbauda ārstu profesionalitāti un kvalitāti, vērtē slimnīcas, medikamentu apriti, reproduktīvo medicīnu un veic aptieku uzraudzību.

Invaliditātes noteikšanai nav sadalījuma bērni un pieaugušie, visi kopā, jo galvenais tiek vērtēta sociālās palīdzības, kompensācijas noteikšana kā izlīdzinošais sociālais pakalpojums, lai pēc iespējas labāk iekļautos sabiedrībā. Invaliditātes

ekspertīze nosaka tikai invaliditāti, par pārējo atbalsta un kompensācijas iespējām nosaka Slimo kase, ņemot vērā invaliditātes slēdzienu.

Praktiskajās nodarbībās tikām iepazīstināti kā invaliditātes novērtēšanas sistēmā ievada slimības diagnozi vai slimības prevalējošo simptomu, atšifrējot pēc Starptautiskās slimības klasifikatora (SSK).

Praktiskā nodarbība, kurā Latvijas delegācijas ārsti eksperti tiek iepazīstināti ar personas invaliditātes novērtēšanas lietas ievadi informācijas sistēmā.

Novērtējums balstās galvenokārt uz medicīnisko dokumentāciju (ģimenes ārsta atzinums, ārstu speciālistu atzinumi, laboratoriskie izmeklējumi, psihiatra slēdziens, stacionāru izraksti u.tml.). Visi iesniegtie dokumenti tiek numurēti pa lappusēm. Dokumenti netiek pārrakstīti, bet tiek norādīta lapaspuse, kurā meklēt esošo informāciju. Sarežģītos gadījumos lēmumu pieņem komanda ar ekspertiem - pensijas, kopšanas pabalsta, darba aģentūras jomās. Kopšanas pabalsta veids tiek noteikts ar burtiem un kopumā ir 5 kopšanas pakāpes un no 3.pakāpes nosaka statusu “bezpaldzīgs”, piem., H – bezpaldzīgs, BL – akls, GL – kurls, F – ar nodokļu atlaidēm, AG – transporta atlaides.

Invaliditātes pakāpes tiek izteiktas procentos no 30% līdz 100%. Personas veselības stāvoklim uzlabojoties, var tikt mainīta personas invaliditātes pakāpe vai vispār anulēts invaliditātes statuss. Nosakot veselības zaudējumu, pabalsta nepieciešamību, tiek ņemta vērā pacienta nodarbošanās un profesija, kā veselības traucējumi ietekmē spēju veikt darbu.

Pieredzes apmaiņas pasākumā gūtā pieredze pilnveidoja zināšanas, lai projekta “Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide” ietvaros tiktu izstrādāta pielāgota metodika invaliditātes noteikšanai bērniem ar veselības un funkcionālo spēju traucējumiem atbilstoši SFK – BJ principiem. Prezentējot LAGeSo darbu, tika piesaistīta gan iestādes vadība, gan speciālisti ārsti eksperti, līdz ar to tā ir nozīmīga iespēja papildināt zināšanas par invaliditātes noteikšanu bērniem, par invaliditātes noteikšanas principiem un kritērijiem. Būtiskākais secinājums par Vācijas invaliditātes noteikšanas sistēmu ir tas, ka invaliditātes noteikšanas pamatā ir veselības traucējumi, to funkcionālā smaguma pakāpe; invaliditātes termiņu izvērtē katram atsevišķi; ārsta eksperta lēmums tiek pieņemts, pamatojoties uz izvērtētajiem pieprasītajiem

dokumenti, kā arī invaliditātes noteikšanā lielu lomu piešķir līdzdalībai, integrācijai sabiedrībā. Pašreiz Vācijā arī tiek sakārtota invaliditātes noteikšanas sistēma, ieviešot Starptautiskās funkcionēšanas klasifikācijas principus tiktāl, cik tas atbilst invaliditātes jēdzienam un būtībai. Atšķirīgais no mūsu sistēmas nav sadalījums bērnos un pieaugušos, bet gan izlīdzinošo sociālo pakalpojumu noteikšanā. Iegūtās zināšanas, darba materiāli, kontakti un neformālā komunikācija ar jomas pārstāvjiem ir nozīmīgs resurss darbā pie metodikas izstrādes.

2017.gada 17.oktobrī.

http://www.vdeavk.gov.lv/wp-content/uploads/2017/06/Relize_majaslapai_18102017.pdf